

oziroma se vpisale v imenik udov. Za pospeševalce zveze je smatrati take osebe, katere so zvezi naklonile ali enkratni znesek 50 kron ali vsakoletni znesek 6 kron, zadnje, dokler ta znesek prispevajo. Pospeševalci se smejo udeležiti zveznega zbora kot poslušalci drugače pa nimajo napram zvezi nobenih pravic in dolžnostij. Osebe, katere si za zvezo ali za obrt pridobijo posebne zasluge, se v zveznem zboru lahko imenuje za častne člane.

Zvezni zbor je sestavljen iz zastopnikov vseh zadrug, ki pripadajo zvezi. Vsaka zvezna zadruga ima pravico, za vsakih 20 glasovalno pravico imajočih svojih udov poslati enega zastopnika v zvezni zbor. Od dotičnih združnih zborov izvoljene zastopnike je najdalje v 3 dneh po izvršeni volitvi naznaniti zveznemu načelstvu. Glasovalno pravico drugemu prepustiti ni dovoljeno. Zastopniki se morajo pri zveznem zboru izkazati z legitimacijami, katere jim izda njihova zadruga. Udje zveznih zadrug se zveznega zbora lahko udeleže kot poslušalci. Zvezni zbor je sklepčen, če je navzoč najmanj peti del zastopnikov zveznih zadrug. Kadar bi pa zvezni zbor vsled tega obstojal iz manj nego 20 zastopnikov, je za sklepčnost potrebna navzočnost zadnje imenovanega najmanjšega števila. Če bi pa bil v tem slučaju zaradi premajhne udeležbe nesklepčen, je prihodnji najmanj štiri tedne pozneje z istim dnevnim redom sklicani zbor poklican, brez ozira na število navzočih zastopnikov veljavno sklepati.

Zvezni odbor sestoji iz 12 udov, katere izvoli zvezni zbor iz zastopnikov zadrug za dobo enega leta. Razen tega izvoli se v odbor 6 namestnikov, ki stopijo na mesto odbornikov, kateri so vsled smrti ali trajne ovire zadržani izpolnjevati svoje dolžnosti.

Šest odbornikov in trije namestniki morajo stanovati v mestu Ljubljani ali v njeni okolici. Uvažuje to določbo, se mora zvezni zbor pri volitvi odbornikov in namestnikov na to ozirati, da je čim največ zadrug zastopanih. Posamezno zadrugo ne sme v odboru, z namestniki vred, zastopati več nego dve osebi.

Zvezni odbor voli izmed sebe načelnika, njegovega namestnika, tajnika in blagajnika za dobo enega leta.

Volitev teh funkcionarjev se izvrši za vsakega posebej z glasovnicami. K odborovim sejam se vabi pismeno in morajo odborniki najkasneje 48 ur pred sejo dobiti v roke pismena vabila.

Za pokritje potrebnih izdatkov določi zvezni zbor letni prispevek, ki ga morajo zvezi pripadajoče zadruge plačevati in ki se ravna po številu njih udov. Ta prispevek se mora v teku prvih dveh mesecev pravičnega leta franco poslati načelstvu zveze. Vsako zadrugo, katera v teku tega časa vključ opominu ne vplača prispevka, se sme iz zveze izključiti. Novo vstopivše zadruge morajo za tekoče leto plačati ves letni prispevek. Iz zveze iztopi vsaka zvezna zadruga kadar hoče, vendar se mora zveznemu odboru izstop

pismeno naznaniti in poravnati zaostali letni prispevek. Tako izstopivša zadruga lahko vsak čas zopet vstopi v zvezo.

Zadrugo se sme izključiti zaradi neplačevanja prispevka z navadno večino glasov zveznega zbora, iz drugih razlogov pa le z dvetretjinsko večino glasov. Izključiti se sme tudi, če se zvezna zadruga brani, izpolnjevati predpise pravil, ali od zveznega zbora praviloma sprejete sklepe, vključ temu, da jo je zvezni odbor v primernih presledkih dvakrat opominjal.

Iz namena zveze je razvidno, da ima jako obširen in hvalevreden delokrog, zlasti bode imela zveza hvaležen posel, če si ji bode posrečilo obrtnike in pa obrtne zadruge na Kranjskem organizirati. Obrtnih zadrug na Kranjskem je približno 40, toda le malo-katera se poslužuje svojih pravic in dolžnosti.

Jako pomanjkljivo pri obrtnih zadrugah je knjigovodstvo; po dve zadrugi ne vodita knjige jednako, zapisniki članov in pripadnikov se vodijo tako različno, in uporabljanje raznih tiskovin, pravičnih pobotnic za vplačevanje sprejemnine itd. je osobito težko dobiti, torej če stori zveza to, da vpelje zadrugam jednako knjigovodstvo in priskrbi drugod potrebne tiskovine, bo že storila jako važen in hvalevreden korak.

Kar se pa tiče pospeševanja obrtne izobrazbe vajencev, pomočnikov in obrtnikov, zlasti v strokovnem pouku, bo imela zveza jako težaven posel.

Predvsem bi bilo skrbeti za to, da bi zadruge s pomočjo državne in deželne subvencije ustanavljale združne strokovne šole, katere bi pa morale biti za vsako obrt posebej, in v katerih bi se temeljito poučevalo take predmete, kateri k dotičnemu obrtu spadajo.

Sedanje obrtno-nadaljevalne šole za obrtne vajence so za posamezne obrti jako pomanjkljive in to radi tega, ker se vajenci vseh obrtov uče jednake predmete, kar posamezni celo nikdar ne rabijo. Nasprotno bi se pa vajenci v združnih strokovnih šolah faktično učili tega, kar neobhodno potrebujejo za svoj poklic, in kar jim sedaj pri istem primanjkuje, to je temeljite strokovne izobrazbe. (Konec prih.)

Kako določimo najbolje, kaj primanjkuje našemu polju?

Kdor je vaje, misliti po šablonah, temu se zdi, da ni prav nič težavnega določiti, koliko in katerih gnojil potrebuje kaka zemlja, da bo rodovitna, češ, v prvi vrsti pride v poštev plug in motika, potem pa štirje glavni kvadri rastlinske stavbe, ki so dušik, fosfor, kalij in vapno. Ako damo svojo prst kemično preskusiti v preskuševališče, potem se zamore baje *

popolnoma za gotovo povedati, je-li potrebuje zemlja gnojitve s kalijem, vapnom in fosforno kislino in v koliki množini. Toda kdor tako misli, ta pripisuje kmetijskemu (agrikulturnemu) kemiku več umetnosti, nego jo v resnici premore. Kadar namreč presojava rodovitnost kake zemlje, ni toliko ležeče na tem, je-li v enem *ha* 100 kil redilnih snovij več ali manj, ampak glavna stvar je, da je na razpolago dovolj redilnih snovij rastlinam, ki bodo tamkaj rastle prihodnje leto.

O množini redilnih snovij, ki se nahajajo v enem *ha* njive, napravimo lahko naslednji račun:

1 m^3 gline tehta 1350 *kg*

1 „ peščine „ 1550 „

En *ha* ima 100 000 kvadratnih metrov površine in bi imel v globini enega metra 10.000 m^3 , t. j. $13\frac{1}{2}$ do 15 milijonov *kg* prsti.

Če pa pomislimo, da jemlje rastlina svoj živež samo iz prsti do $\frac{1}{3}$ metra globoko, tedaj bi imele na enem *ha* na razpolago še vedno $4\frac{1}{2}$ do 5 milijonov *kg* zemlje. Ako bi pokazala kemična analiza ali razkroj, da ima ta prst recimo fosforne kisline samo $\frac{1}{10}$ od 100, bi bila na celem *ha* vendar te snovi ogromna množina 4500 do 5000 *kg*.

Popolnoma ubožana zemlja, ki bi imela samo $\frac{1}{100}$ od sto dotične redilne snovi, ima potemtakem še vedno 450 do 500 *kg* fosforne kisline, kalija in podobnega. Ako v taki zemlji gnojenje s 4 *q* kajnita ali Tomaževe moke na hektarju dela čudeže, potem je to zanesljivo znamenje, da pretežna večina redilnih snovij ni lahko raztopna, torej tudi nežnim rastlinskim sesalkam nedostopna. Nasprotno pa imamo redilne snovi v umetnih gnojilih lahko razstopne in rastlini pristopne, odtod takojšnji znameniti učinek sicer primeroma majhne množine gnojil.

Glavna naloga kemične analize bi torej prav za prav morala biti določitev ne samo občne množine redilnih snovij, ampak veliko več določitev lahko raztopnega, rastlinam pristopnega dela. V tem oziru je pa kemična analiza kljub vsemu bahatemu napredku modernega znanja še daleč, daleč nazaj, četudi je v stanu nam nekaj malega že pojasniti, boljše pojasnilo dobimo seveda o potrebi gnojil svojega zemljišča, ako napravimo tako zvani „rastni poskus“.

Ako rasto naše rastline pod gotovimi okolnostmi v zemlji, tedaj zamoremo določiti, koliko kalija, oziroma fosforne kisline ali dušika so odvzete zemlji. Ako hočem na pr. določiti, koliko potrebuje kaka zemlja fosforne kisline, moramo pri rastnem poskusu obilno zagnojiti z dušikom in kalijem, ravnajoč se po važnem „zakonu najmanjše količine“ (ali minima), ki pravi, da je uspeh kakega pridelka vselej odvisen od množine one potrebne redilne snovi, ki je je najmanj v zemlji. Ko smo to storili, nam rastline same pokažejo, koliko fosforne kisline so vzele iz tal. Na kaki bližnji parceli pa napravimo drug poskus, pri

kojem damo zemlji isto množino kalija in dušika, kot v prvem slučaju, zraven pa še količino fosforne kisline in potem primerjamo pridelka obeh kosov mej seboj.

Ako dobimo s pomočjo fosfornokislega gnojila mnogo obilnejšo žetev, potem iz tega lahko sklepamo, da to velja tudi za prosto polje, ki torej pogreša fosforne kisline. Ta sklep v obče tudi velja, samo z nekimi pridržki. Vender je rastni poskus še najzanesljivejše sredstvo za določitev, katere ali katerih redilnih snovij je v zemlji najmanj. Ker nam vprašanje o kaliju in vapnu kemična analiza popolnoma določno reši, zato gre pri rastnih poskusih večinoma le za določitev potrebščine fosforne kisline in dušika. Ravno to vprašanje pa reši lahko tudi kmetovalec z natančnim gnojilnim poskusom na polji. Najbolj prav pa imajo mej gospodarji, ki bi radi imeli jasnost glede potrebščin svojega polja, oni, ki se poleg rastnega poskusa poslužijo še kemičnega razkroja.

Z v o n.

Spisal Jules Lemaitre.

I.

Mala župnija Lande-Fleurie je imela star zvon in starega kurata.

Zvon je bil že tako razpočen, da je bilo njegovo zvonjenje enako kašljanje stare žene; bilo je zoperno slišati ter je žalostilo kmete in pastirje, raztresene po poljih.

Kurat, abbé Corentin, pa je bil še trden vkljub svojim 75 letom. Imel je otroški obraz, naguban, vender rudeč, obrobljen od belih, predivu enakih las, predivu, kakoršnega so predle pridne ženice v Lande-Fleurie. In bil je češčen od svojih ovčic radi svoje dobrohotnosti in velike radodarnosti.

Ker se je približeval čas, ko bi imel gospod Corentin praznovati petdesetletnico svojega mašništva, sklenili so njegovi farani, da mu podarijo nekaj posebnega za praznik te obletnice.

Trije cerkveni očetje so nabirali na tihem po vseh hišah, in ko so bili nabrali sto tolarjev, nesli so jih kuratu in ga prosili, naj gre v mesto in tam izbere sam nov zvon.

„Otroci moji“, je dejal abbé Corentin, „moji ljubi otroci . . . to je očitno dobri Bog, ki . . . tako-rekoč . . . na kakšen način . . .“

Več ni mogel spregovoriti, tako je bil ginjen. Drugega ni mogel ko šepetati: Nunc dimittis servum tuum, Domine, secundum verbum tuum in pace. (Sedaj izpusti svojega hlapca v miru, o Gospod, po tvoji besedi)